

оцінку результатів управлінського рішення, коригування управлінського рішення (за необхідності).

Нестабільність вітчизняної економіки та існуючі обмеження у фінансових ресурсах висувають нові вимоги до ефективності управлінських дій персоналу підприємств щодо капіталу і потребують їх наукової обґрунтованості та оперативності з обов'язковим врахуванням сфери господарської діяльності підприємства та особливостей економічної діяльності суб'єкта реального сектора економіки: фази підйому чи спаду ділової активності підприємства та прогнозованої тенденції щодо їх зміни; співвідношення між постійними і змінними витратами, стратегічної орієнтації підприємства, податкового навантаження, складу майна, репутації підприємства в очах позичальників та інше.

Сучасні тенденції розвитку як світової фінансової системи так і національної, характеризуються посиленням конкуренції за обмежені фінансові ресурси, при цьому основним критерієм виживання підприємств, на ринку, стає спроможність своєчасно впроваджувати інновації у сфері управління капіталом.

Вважаємо, що досягти ефективності в управлінні капіталом підприємства можливо лише за умови розробки та впровадження дієвого механізму управління капіталом.

В. В. Карцева, д. е. н., доцент;

А. Ф. Сиротюк, аспірант;

В. О. Кушніренко, магістрант

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет

економіки і торгівлі»,

м. Полтава

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

У ринковій економіці створюються передумови для здійснення повної фінансової самостійності суб'єктів господарювання. Разом з тим на суб'єкт господарювання покладається відповідальність за результати його діяльності. У такій ситуації створення дієвої системи управління з включенням до її складу фінансового контролінгу є життєво необхідною, оскільки це дає можливість керівництву здійснювати якісний та інформаційно забезпечений процес управління.

Останнім часом спостерігається посилення нестабільності зовнішнього оточення суб'єкта господарювання, в результаті немає впевненості в майбутньому та збільшується вплив ризиків на його діяльність, погіршується фінансовий стан і як результат – наявність збитків.

Зазначимо, що в сучасних умовах господарювання «підприємства мають прагнути до оптимізації процесів створення вартості та їх інтернаціоналізації» [3]. Таким чином піддаються критиці принципи централізації та структуризації в системі управління суб'єктом господарювання. Зміни впливу факторів на діяльність суб'єктів господарювання дають підстави для виокремлення недоліків існуючої системи управління, на які звертають увагу науковці [1–6], а саме:

- не включення контролінгу в ланцюг створення вартості;
- досить складна система обліку і надання інформації користувачам, що знижує ефективність системи контролінгу;
- при формуванні системи контролінгу не враховуються немонетарні показники.

Крім того, увага звертається на те, що система контролінгу має розвиватись у контексті підвищення децентралізації, самоорганізації, самоконтролю, самоуправління. Вищезазначені зміни не могли не вплинути і на систему фінансового контролінгу суб'єкта господарювання. Контролінг постійно еволюціонує під впливом різних факторів, що і призводить до формування нових напрямів його розвитку.

Управлінський процес є достатньо складним, що впливає відповідним чином і на концепцію фінансового контролінгу як регулятора й координатора фінансових взаємовідносин суб'єкта господарювання як із внутрішніми користувачами інформації, так і зовнішніми. Фінансовий контролінг є достатньо складною відкритою інтегрованою системою, яка націлена на довгострокове функціонування суб'єкта господарювання та отримання позитивних фінансових результатів.

Ефективне функціонування фінансового контролінгу ґрунтується на формуванні інформаційного поля. Причому концентрували увагу та тому, щоб спростити процедуру накопичення інформації шляхом максимальної адаптації існуючої. За таких умов вважаємо за доцільне вести в науковий обіг термін «венулярні фінансово-інформаційні потоки».

Венулярні фінансово-інформаційні потоки являють собою рух структурованої фінансової інформації від нижніх до верхніх рівнів управління з метою спрощення процедури прийняття фінансових управлінських рішень в процесі реалізації фінансової стратегії суб'єкта господарювання, що сприяють науковому обґрунтуванню та конкретизації завдань фінансового контролінгу

Саме формування необхідної контролінгової інформації, яка ґрунтується на венулярних фінансово-інформаційних потоках, сприятиме накопиченню інформації від нижніх до верхніх рівнів управління у рамках визначених пріоритетів з відповідним її структуруванням.

Формування венулярних інформаційних потоків спрощує процедуру інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінського рішення. Для збору та обробки інформації необхідно забезпечити чіткий розподіл відповідальності між етапами її формування.

Комп'ютерна підтримка створює передумови для ефективного функціонування системи інформаційного забезпечення. Із цією метою доцільно побудувати всеохоплюючу систему інформаційного забезпечення, яка підтримує фінансовий контролінг з точки зору управління ризиками, прибутковістю, фінансовою стійкістю, а також системи фінансового планування та бюджетування. У нинішніх умовах існує достатня кількість комп'ютерних програм, котрі може підібрати суб'єкт господарювання для підвищення якості інформаційного забезпечення. Суб'єкт господарювання може застосовувати системи управління ресурсами (Enterprise Resource Planning, ERP-система). Ця система сприяє формуванню прозорої інформації всіх бізнес-процесів суб'єкта господарювання. Крім того, можна використовувати такі системи, як Oracle, BAAN IV, SAP R/3, «Парус», «Галактика», «1С», SAP Business One. Підбір програмного забезпечення для суб'єкта господарювання залежить від специфіки й обсягів його діяльності.

У сучасних умовах господарювання важливого значення набуває забезпечення захисту та конфіденційності вихідної інформації. Заходи суб'єкта господарювання в рамках завдань фінансового контролінгу мають бути спрямовані на усунення можливості знищення, перекручування інформації або її використання з метою завдання економічної шкоди.

Для підтримки інформаційного поля суб'єкта господарювання на належному рівні система інформаційного забезпечення й безпеки має постійно змінюватись і створювати умови для безперебійного функціонування фінансового контролінгу і системи управління суб'єктом господарювання в цілому.

Такий підхід до формування інформаційного забезпечення сприятиме підвищенню якості інформації та спростить її отримання і використання для подальшого прийняття управлінського рішення.

Транспарентність інформації та результатів є необхідною умовою для функціонування фінансового контролінгу, оскільки тільки наявність прозорої і чіткої інформації буде сприяти розвитку напрямів фінансового контролінгу. У межах реорганізації системи контролінгу

підвищується роль транспарентності результатів, це дуже важливо у разі передання частини функцій контролінгу менеджерам. Керівництво суб'єкта господарювання повинно забезпечувати узгодженість дій менеджерів і контролерів, причому якщо контролер є консультантом менеджера, то без забезпечення транспарентності результатів неможливо досягти узгодженості цілей та виконання поставлених завдань.

Для суб'єкта господарювання проблема транспарентності інформації є особливо актуальною при прийнятті інвестиційних рішень, оскільки інвестори вважають за необхідне приймати рішення в умовах повної і прозорої інформації. Кількісні та якісні вимоги до подання необхідної інформації обговорюються в індивідуальному порядку, хоча за основними параметрами діяльності суб'єкта господарювання інформація має бути уніфікованою.

Проблема транспарентності є нагальною проблемою підприємницької діяльності, без вирішення якої ускладнюється функціонування фінансового контролінгу і підвищується ризик щодо правильності прийнятих управлінських рішень.

В умовах інформаційного суспільства потреба в удосконаленні фінансового контролінгу як функції сервісно-економічної підтримки, що забезпечує розвиток суб'єкта господарювання, посилюється у зв'язку з підвищенням рівня невизначеності.

Список використаних інформаційних джерел

1. Карцева В. В. Вектори розвитку фінансового контролінгу Фінансова політика у системі соціально-економічного розвитку України : Всеукраїнська науково-практична конференція (Київ, 17 – 18 квітня 2013 р.) : тези доповіді / відп. ред. І. Я. Чугунов. – Київ : Київський торгово-економічний університет, 2013. – С. 227–229.
2. Карцева В. В. Необхідність використання контролінгу в управлінні підприємством / В. В. Карцева // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін». – Полтава, 2010. – С. 307–311.
3. Карцева В. В. Концептуальні основи формування фінансової структури підприємства / В. В. Карцева // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – Полтава : ПУЕТ, – 2017. – № 1(53). – С. 108–115.
4. Kartseva V. V Conceptual bases of financial controllin in the Ukrainian system of consumer cooperatives in the context of the inclusive development paradigm / V. V. Kartseva, L. M. Remnova // Науковий вісник Полісся. – 2017. – № 3 (11). Ч. 2. – С. 113–118.